

Iz arhivov i novin (39)

Ovde donasamo nekoliko rijetkih izvatkov iz arhivskoga i novinskoga materijala iz prve polovice 100 ljetne povijesti Gradišća, bez komentara. Svaki tekst govori za sebe.

Telegram majora W. Stipitic, Wien, 18. 03.1922. u kom prijavi sastanak za osnivanje Hrvatske stranke za 26. marc 1922. u školi Dolnje Pulje, ki telegram se je potom pak zatajio: *Bitte Bewilligung zur Abhaltung kroatischer Versammlung in Unter Pullendorf für Sonntag 26. März 10 Uhr vorm. in der Schule bitte Drahtantwort da sonst Verständigung der Teilnehmer unmmöglich. Major Stipitic (sic!) (Landesverwaltung Burgenland Nr. 125) Versammlung teleg. bewilligt. BVA Ob. Pullendorf, 21/3.22.)*

Kovomu piše MMSt. u »Spominki« (str. 322.): *Znamda za uru, kad smo pravila Hrvatske stranke zvečega dolučili, čujemo štenanje oružja, vrata se otvoru i 6 mirobranov stoji pred nami. Peljač njev sjednicu prekine, zatvori, pisanje zame i potribuje, da se svi legitimiramo. Smo se. Ja sam rekao: „Odgovorom za sve sam ja i G. M. Stipitic“. Druge sve su otpustili, nas dva su na Gornju Pulju primili.*

Denkschrift über die Neu-
einrichtung des Burgenlandes“ Josef Vukovics, Jänner 1921: *Die nationalen Wünsche der Kroaten als bodenständiger Volksstamm sind sehr bescheiden. Sie verlangen für ihre Söhne, die sich zum Seelsorger, Lehrer oder Beamten ausbilden wollen, Platz in den Bildungsanstalten und Seminarien, mit Berücksichtigung ihrer Sprache. Ferner eine Verlagsanstalt für religiöse und vaterländische Literatur in kroatischer Sprache sowie eine Wochenschrift für die kroatische Landbevölkerung.* (str. 14) Broj Hrvatov je dao na str. 15. s 49.386. (BLB br. 1230).

Berufung von Männern kroatischer Nationalität in die Verwaltungsstelle für das Burgenland“, molba Matije Ju-

rassovich-a „und Genossen“ od 20. aprila 1921. br. 340/4-B-K. Bundeskanzleramt: odgovor od 28. Aprila 1921.: *Die Verwaltungsstelle hat in der Sitzung am 28. April 1921, einstimmig ihrer Absicht dahingehend Ausdruck gegeben, dass eine Berufung von Männern kroatischer Nationalität als Mitglieder oder Ersatzmänner in die Verwaltungsstelle schon mit Rücksicht auf die dann notwendig werdende Vertretung auch der magyarischen Minderheit nicht empfehlenswert wäre.*

Die Daten im dienstlichen Eingange der österreichischen Bundesregierung, angelegten Telegramme beinhalten: 1. den Namen des aufzusuchenden, 2. die Wohnortangaben, 3. die dienstliche Verantwortlichkeit (Anstellung), 4. den Anstellungsort und 5. die Stelle und Art der Aufgabe.		Gutachten: J. J. April 1921 Klausur... Burgenland		Eingangsnummer: 125		Die Verwaltung übernimmt hinsichtlich der für die Beförderung oder Bestätigung übergebenen Telegramme keine weitere gestattete Verantwortung.	
Blaustiche Angaben:		SAUERBRUNN		Telegramm		Aufgenommen von... auf Lig. Nr. 757 am 18/3/22 um 14 Uhr 20 Min. durch...	
Apr 2/4 n. 457/20 13 (W 39 Ch.)		aufgegeben am 18/3/22 um ... Uhr ... Min. ... Mittag.					
Bitte Bewilligung zur Abhaltung Kroatischer Versammlung in Unter Pullendorf für Sonntag 26. März 10 Uhr vorm. in der Schule bitte Drahtantwort da sonst Verständigung der Teilnehmer unmöglich							
Major Stipitic Wien 18/3/22							

Verhandlungsschrift über die Sitzung der vorläufigen Landesparteileitung für das Burgenland am 14. Januar 1921. S. 3. Großdeutsche Volkspartei: *Walheim entwickelte nun den Plan, den Kroaten Zugeständnisse einzuräumen und sie an der vorläufigen Landesparteileitung der GVP zu beteiligen. Außerdem stellte er einem ihrer Führer Chancen auf das Amt des Ersatzmannes in der Verwaltungsstelle in Aussicht. Mit diesen Vorschlägen stieß er auf heftigsten Widerstand innerhalb der vorläufigen Landesparteileitung (Heidrich, 55).*

Hrvatske Novine“, Burgenländische Landesregierung Polizeiabteilung, Sauerbrunn, am 25. 1. 1923., ZL. 4-148/23: *Das angeführte Blatt scheint das Sprachrohr der im Burgenland gegründeten „Christlich kroatischen Bauernpartei“*

zu sein, an deren Spitze früher eine Reihe durchwegs als österreichgegnerisch bekannte Personen gestanden haben, die unter dem Deckmantel streng national-kroatischer Beweggründe eine Wühlarbeit im Burgenland entfalteteten. ... Es besteht der Verdacht, dass diese Zeitung eine gegen die Belange des österreichischen Staates gerichtete Haltung einnehmen wird, aus welchem Grunde es notwendig erscheint, sie aufmerksam zu beobachten. To „zu beobachten“ je dvor. savj. August Ernst točno opisao po akti policijske direkcije u studiji „Gab es im Burgenland eine „Kroati-

100 LJET GRADIŠĆE piše Nikola Benčić

Lagebericht des Polizeikommissariates Eisenstadt ZL. 2006/8 vom 11. 7. 1929.: *Der seinerzeit wegen Hochverrates verfolgte, später dann amnestierte kroatische Rechtsanwalt Dr. Julius Kausz, ein gebürtiger, derzeit in Steinamanger ansässige Schandorfer, ein bekannter Feind Oesterreichs, reist in der letzten Zeit wöchentlich mehrmals, angeblich zum Besuch seiner in Schandorf lebenden Mutter, ein.*

Mitteilung Dr. Kunert a. Deutscher Schulverein Südmark, 25.3.1936 über Ernennung d. kr. Schulinsp. R. Klaus: *...dass der neue SI in Agram studiert hat. Dies scheint auf – sagen wir – sehr ausgeprägte nationale Einstellung hinzudeuten.*

BMfUK ZL: 101.507 – BV/1960, Vertraulich, Kr. Mindeheit im Burgenland, Struktur & Tätigkeit, regelmäßige Delegationen von Lehrern nach Jugoslawien.

Zvana ovakvih rijetkih primjerov arhivski materijali sadržavaju puno materijala o konflikti manjinskoga školstva (podatki u Andrea Kinda ➔

sche Bewegung“ u BF, Sonderheft VI, 1981, 44-62, kade se čuda govori o pretiranju, omraženju, nerazumivanju, folišnoj interpretaciji ka nije samo jezičnoga karaktera i da je žandarmerija/policijska točno pratila svaki korak Hrvatov po naši seli.

NAŠ GLAS“ 1924., br. 5, str. 6 o učitelju i pjesniku Tomi Bedeniku i njegovoj knjižici pjesam »Rožice«: *Kako su „Kitice-Rožice“ zniknule. ... Ja sam počel jednu i drugu pjesmicu našega neutrudljivoga „Nationalrat“ hvalit i Tomu za pravoga ukretnoga pjevača glasit. No, sam ali mrazno pohodil. Moj prijatelj mi uznani, da je Tome jus one pjesme, ke sam ja tako dičil iz starih kalendarov spisal. No ovo nij lipo. Nigdor do danas nije kontrolirao da li je kritičar imao pravo ili je samo lažna politička propaganda protiv njega.*

Općina Cindrof se zgląda na demenciju

U Gradišću prilično 5.000 do 8.000 ljudi tpru od demencije. Narodna pomoć uz pomoć projekta „općina ka se zgląda na demenciju“ kani potaknuti općine da se bavu ovim problemom. Cindrof je jedna od pilotnih općin ka se zgląda na demenciju.

CINDROF – Ovde teče jedan od pilotnih općin, ke su si zele za dužnost prirediti osebuje informacijske večere za stanovnike, je rekao bivši načelnik Cindrofa Rainer Porić za Hrvatsku redakciju ORF-a Gradišće. Demencija je aktualno velika tema u Cindrofu.

Tako kanu i prirediti akcije, u ki stanovnici moru brzo izviditi je li imaju demenciju i kako moru s demencijom živiti u selu. Oni kanu ljude senzibilizirati za tu tematiku i im pokazati, da je moguće živiti u Cindrofu kot dementan človik, je rekao Rainer Porić komu ova tematika očito jako leži na srcu. (uredn.)

► Berlakovich, »Die kroatische Unterrichtssprache im Burgenland« (2005), o upotribi hrvatskoga jezika pri sv. maši u neki seli, početku održavanja hrvatskoga tečaja na učiteljskoj školi u Gornji Šica, Štamperku i o podučavanju u Matrštofu (dr. Jagšić), o nekom mutnom putu jugoslavenskoga ambasadora dr. B. G. Andjelinovića (1930.) i grofa Geoga Oršića u Pajngrtu (1931.) kod učitelja Slavka Marholda i farnika Martina Meršića ml., djelovanju „Deutscher Schulverein Südmark, Ortsgruppe Eisenstadt“, itd., itd. Bilo bi neoprostivo lakomišljeno ako si mislimo tako čega danas već nije!

Sve te žakljive teme smo u dalekom krugu zaobašli kao vrag svetu vodu. I dobro je tako ako kanimu držati mir u zemlji, ča ali nikako ne znači da je ne bi smili istraživati, da govoru pravično o prošlosti u dokumenti. □

Daniel Čečavac – i njegova vinska karijera

Daniel Čečavac s diplomom Vinske akademije u Rušti
foto: dijana Jurković

RUŠTA – Karijera Daniela Čečavca u vezi s vinom započela je 2006. ljeta dokle je djelao kao konobar odn. barman u Hotelu Hilton u Dubrovniku. Diplomirao je o „Sadašnjost

održivosti vina na poluotoku Pelješcu“. U sljedeći ljeti je bio uključen u organiziranje lokalnoga vinskoga festivala »Dalmacia Wine Expo« u Makarskoj i je ujedno proširio svoj vi-

dokrug o svirki vinski regija – posebno i o Bordeauxu. U 2014. osniva WINE CLUB CROATIA, udruženje ko se specijalizira u savjetovanje o vinu, privatni vinski putovanji i degustacija vina. U istom ljetu WSET (British Wine and Spirit Education Trust) je stigao i do Hrvatske a od 2016. ljeta položio je prve tri stepene.

2016. ljetu je bilo vrlo važno za vinsku karijeru Daniela Čečavca. U suradnji s Grabovac vinarijom je napravio svoje vino „Jeka Riserva“. U isti čas dostao je svoju WSET-diplomu programa u Londonu i se je kasnije prebacio u Vinsku akademiju u gradišćanskoj Rušti.

U sljedeći ljeti je putovao u različne vinske regije, ima za sobom četire Jeka-trgadbe/berbe se nekoliko zanimljivih vinskih projektov. S početkom ovoga ljeta je gadiuirao WSET-diplomu i se je priključio u „Weinakademiker-program“ s tezum „Zinfandel returns to home: priča uspjeha ili ne?“

Aktualno je Daniel Čečavac „Beverage Manager“ (odgovoran za piće) i „Head Sommelier“ u Ezza steak i cocktail baru u Dubrovniku. Želja mu je da bi još sudjelovao u trgadbi grozja u Južnoj Afriki, da bi proširio svoj pristup tomu kako se načinja vino. Kratkoročni cilj mu je, da dalje razvije svoj izum Jeka-brand i da sadi vinograd. (uredn.)

Nicole Henter (poprična frula) i Lara Kustrić (violina) su muzički oblikovale graduiranja Masters of wine Vinske akademije u Rušti

